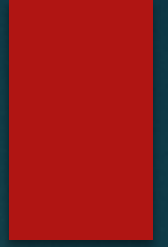

DOBIJANJE VRIJEDNOSTI ZA NOVAC

SOCIJALNA POLITIKA

PRVA GODINA

UPRAVLJENJE RESURSIMA

- ▶ Faktori javne potrošnje, Glenester (1979):
- ▶ 1. ideologija vlade;
- ▶ 2. trošak različitih zahtjeva i potražnje;
- ▶ 3. struktura oporezivanja;
- ▶ 4. balans moći između resornih ministarstva unutar vlada;
- ▶ 5. preovlađujuća ekonomska logika;
- ▶ 6. stanje u ekonomiji (Spiker, 2014)

UPRAVLJANJE RESURSIMA

- ▶ Glavni pristupi koncipiranju budžeta:
- ▶ Sistem finansijskog planiranja;
- ▶ Prijavljivanje;
- ▶ Budžetski sistemi sa planiranim programima (BSPP);
- ▶ Nulto planiranje.
- ▶ Poteškoće u vezi sa kontrolom rashoda u javnom sektoru izazivaju kritike i upućuju na postojanje veće mogućnosti kontrole u privatnom sektoru. (Spiker, 2014)

Javni vs privatni sektor

- ▶ Javni sektor funkcioniše u skladu sa utvrđenim budžetima;
- ▶ Privatni sektor može da prenese gubita ili profit iz jednog računovodstvenog perioda u drugi;
- ▶ Javni rashodi su opredijeljeni unaprijed, a privatni se opredjeljuju u „hodu“.
- ▶ Privatni sektor je u stanju da balansira knjigovodstvo na druge načine, osim kontrole rashoda...
- ▶ U javnom sektoru, „ekonomičnost“ i izbjegavanje stvaranja otpada se moraju tretirati kao vrlina. (Spiker, 2014)
- ▶

ISPLATIVOST

- ▶ Tri pristupa:
- ▶ „Zdravorazumski pristup“ – uvid u troškove na osnovu „prosjeaka“.
- ▶ Preispitivanje marginalnog troška – troška dodavanja daljih stavki.
- ▶ „Oportuni troškovi“ – trošak koji nastaje ukoliko ne radimo nešto drugo sa novcem koji imamo.
- ▶ Isplativost – „test upotrebe“ troškova.
- ▶ Politika je isplativa ukoliko ostvaruje ciljevi po minimalnoj cijeni.

(Spiker, 2014)

ISPLATIVOST

- ▶ Naglasak na isplativosti ima suštinski važan efektat na karakter i procedure u javnim službama.
- ▶ Isplativost nije ekvivalent ekonomičnosti, ali usluge nisu isplative ukoliko se troši više nego je neophodno.
- ▶ Firme iz privatnog sektora mogu da priušte sebi „labavije“ budžete, omogućavajući promjenu okolnosti, sve dok prave profit. Javne službe nemaju takvu mogućnost.
- ▶ Često se razgovori o isplativnosti fokusiraju na troškove, a ne na efektivnosti. (Spiker, 2014)

EFIKASNOST

- ▶ Piter Geršon.
- ▶ „smanjen broj inputa...uz zadržavanje istog nivoa obezbjeđivanja usluge“.
- ▶ „niže cijene...za resurse“.
- ▶ „dodatne produkte“
- ▶ „poboljšanje produkcije produkta i jedinične cijene inputa“
- ▶ „mijenjanje bilanasa između različitih produkata“

(Spiker, 2014)

Efikasnot i isplativost

- ▶ Isplativost opšte javne službe (poštanske ili zdravstvene) – prosječni troškovi viši ali se postižu maksimalni ciljevi.
- ▶ Kako se broj „opsluženih“ povećava, tako rastu i troškovi.
- ▶ Efikasnost se poboljšava kada se poboljša odnos između troškova i produkta.
- ▶ Douson i Džejkobs: „Jedini način postizanja povećanja efikanosti jeste uvećanje broja tretiranih pacijenata po funti budžeta“.
- ▶ Politika koja će znatno smanjiti troškove morala bi radikalnije da razmotri i promisli sistem upravljanja. (Spiker, 2014)

Efikasnost

- ▶ Negativna selekcija. Firme u privatnom sektoru imaju izbor da li daprūžaju usluge ili ne. Ukoliko pružanje usluga nekim korisnicima vi[e košta, ima smisla redukovati ili uskratiti resurse.
- ▶ Skidanje kajmaka i spuštanje rampe. Firme u privatnom sektoru mogu odabrati korisnike koji će pružati najbolje povraćaje.
- ▶ Par-nepar. Neke velike firme u privatnom sektoru minimiziraju troškove inputa, ne optimizujući produkte, oćekujući da obrada dovoljnog broja korisnika proizvede zadovoljavajuće povraćaje.
- ▶ Alokativna efikasnost – kada se bilans proizvodnje uklapa sa potražnjom,

Distributivni uticaj politika

- ▶ Prvi problem. Isti redistributivni efekti mogu se tumačiti na različite načine.
- ▶ Drugi problem. Odakle početi? Mnogo analize počinju gotovo uvijek od zarada, kao da one predstavljaju prirodni poredak.
- ▶ Treći problem. Redistributivni uticaji se teško mjere. Le Grand ukazuje na nekoliko različitih mjera:
  - ▶ Javni rashodi.
  - ▶ Finalni dohodak.
  - ▶ Upotreba.
  - ▶ Trošak.
  - ▶ Ishod.

(Spiker, 2014)

Efikasnot

- ▶ Efikasnost targetiranja. Problemi?
- ▶ Targetiranje je pravedno ukoliko je usmjereno prema ljudima koji trebaju da dobiju uslugu jer im je neophodna, a ne prema onima koji ne treba da je dobiju.
- ▶ Selektivnost vs isključivanje? Isključivanje korisnika ponekad može da stvori više problema nego koristi.
- ▶ Problem balasta.
- ▶ Problem rasipanja.
- ▶ Problem nedopiranja do targetirane grupe. (Spiker, 2014)